

ŚWIAT

CIEMNA STRONA MATKI TERESY

TOMASZ STAWISZYŃSKI

Eseista, publicysta

13 marca 2013

f like

tweet

Matka Teresa miała na koncie ponad 100 milionów dolarów, a ludziom w jej domach opieki odmawiano leków przeciwbólowych.

Tomasz Stawiszyński: Dlaczego postanowiliście tak drobiazgowo przeanalizować życie Matki
Pomóż nam wydawać KP Przekaż darowiznę

Teresy?

Geneviève Chénard: Wszystko zaczęło się podczas zajęć z etyki, które prowadziliśmy na Uniwersytecie w Montrealu. Omawialiśmy ze studentami kwestię altruizmu, zastanawialiśmy się, czy istnieje autentyczny altruizm. Kiedy mowa o altruizmie – natychmiast przychodzi na myśl Matka Teresa. W oczach całego świata jest ona symbolem altruizmu. Zaczęliśmy czytać wszystko, co na jej temat napisano i ze zdziwieniem zorientowaliśmy się, że większość książek to hagiografie, niewielka część stara się zachować obiektywizm, natomiast krytycznych prac jest bardzo niewiele. Jak człowiek może być tak doskonały? Jak to możliwe, że jej działalność rozwijała się w świecie bez żadnej głębszej analizy tego, co ona właściwie robiła? Ta jednomyślność zaczęła nas zastanawiać. Kiedy natrafiliśmy na informację, że Jan Paweł II przyspieszył jej proces beatyfikacyjny – co było działaniem bezprecedensowym – postanowiliśmy przyjrzeć się temu z bliska. Analiza literatury przedmiotu polega na zgromadzeniu wszystkich możliwych tekstów, jakie się na dany temat ukazały. Ciekawe było spojrzenie nie tylko na hagiografie, ale także na prace obiektywne i krytyczne – i uwzględnienie tej perspektywy w szerokim kontekście.

CZYTAJ TAKŻE

KOŚCIÓŁ, LEWICA, DIALOG. DLACZEGO III RP DAŁA KOŚCIOŁOWI TAK DUŻO, A DOSTAŁA OD NIEGO TAK NIEWIELE

ADAM LESZCZYŃSKI

W książce *Misjonarska miłość* Christopher Hitchens pisał dużo o kontrowersyjnym poglądzie Matki Teresy na cierpienie. Czy wasza praca ujawnia jakieś nowe informacje na ten temat?

Ponieważ zajęliśmy się wyłącznie przeglądem dostępnej literatury – trudno o jakieś szczególne nowości. Na początku byliśmy bardzo zaskoczeni tezami Hitchensa. Natrafiliśmy potem jednak szybko na prace innych autorów, jak na przykład Aroup Chatterjee, którzy Hitchensa nie cytowali, ale ich diagnozy były bardzo podobne. Pozwoliło nam to docenić książkę Hitchensa. Zapoznaliśmy się także z relacjami wielu lekarzy, którzy odwiedzali domy prowadzone przez Matkę Teresę i opowiadali, że nie stosowano tam praktycznie żadnych środków przeciwbólowych, a raz użyte strzykawki przepłukiwano w zimnej wodzie i stosowano ponownie. Bardzo wiele z tych informacji wskazuje, że Matka Teresa traktowała biednych i chorych przede wszystkim w zgodzie ze swoimi dogmatycznymi wierzeniami, nie zaś tak, jak to przedstawiały i przedstawiają media.

Gdzie natrafiliście na informację o tajnych kontaktach, na których Matka Teresa przetrzymywała duże sumy pieniędzy?

Pisze o tym Chatterjee w książce *Mother Theresa: The Final Verdict*, informacje na ten temat znajdują się także w tekście *Matka Teresa. Gdzie są jej miliony?* opublikowanym w 1998 roku w niemieckim magazynie „Stern”. Zapoznaliśmy się także z historiami wielu byłych misjonek, które opowiadały, że około pięćdziesięciu sióstr musiało odpisywać darczyńcom na pytania, co dzieje się z

Pomóż nam wydawać KP Przekaż darowiznę

wynosiła więcej niż 50 000 dolarów. A wiele spośród tych kont nadal pozostaje ukrytych.

Wiadomo, co się stało z pieniędzmi?

Ustaliliśmy, że tylko 5% procent wszystkich pieniędzy poszło na opiekę. Cała reszta została przeznaczona na budowę domów dla sióstr misjonarek albo przejęta przez Watykan. Z tego, co mówiły były misjonarki i z badań przeprowadzanych przez dziennikarzy wynika, że Matka Teresa dysponowała majątkiem wynoszącym ponad 100 milionów dolarów. Wobec takiego bogactwa, nic nie tłumaczy faktu, że misjonarki nie miały leków przeciwbólowych dla chorych albo jednorazowych strzykawek.

CZYTAJ TAKŻE

KRONIKI OPĘTANEJ

ARTUR NOWAK

CZYTAJ TAKŻE

DLACZEGO POLACY WIDZĄ W BOGU JEŁOPA, A W SALCESONIE ZBAWIENIE?

ARTUR NOWAK

Piszecie także o sprawie „cudu”, który wymagany był do beatyfikacji. Watykan zignorował opinie lekarzy, którzy twierdzili, że „cudowne wyleczenie” było związane z zaleconą przez nich

Pomóż nam wydawać KP [Przełącz darowiznę](#)

kuracją, a nie „wstawiennictwem” Matki Teresy. Dlaczego Janowi Pawłowi II tak bardzo zależało, żeby beatyfikacja odbyła się w ekspresowym tempie?

Jan Paweł II i Matka Teresa mieli bardzo podobną wizję religijności, a media uczyniły z niej świętą jeszcze za życia. Myślę, że papież bardzo doceniał wszystko, co Matka Teresa osiągnęła dla Kościoła – pieniądze, popularność, wizerunek...

Niewątpliwie beatyfikacja miała też zjednać Kościołowi przychylność ludzi. Ostatecznie, dzięki swojemu wizerunkowi medialnemu popularyzowała ona katolicyzm na całym świecie.

Była raczej ikoną kultury popularnej?

Dobre pytanie. Powiedziałabym, że to zależy. Dla Kościoła była świętą, a dla kultury popularnej ikoną. W latach 1967–68 dziennikarz BBC Malcolm Muggeridge przebywał w Kalkucie – miał zamiar nakręcić film o Matce Teresie. W tamtym czasie była ona praktycznie nieznana. Jedną ze scen Muggeridge chciał zrealizować w domu, w którym przebywali umierający – ale nie było tam wystarczającego oświetlenia. Kamerzysta zaproponował więc, że mogą użyć nowoczesnej taśmy Kodaka, która jest znacznie bardziej czuła niż zwykła. Kiedy okazało się, że wszystko działa, jak należy – Muggeridge stwierdził, że to nie film Kodaka, ale „boskie światło”, którym emanowała Matka Teresa, umożliwiło nakręcenie zdjęć. Kamerzysta był zdania, że to zasługa Kodaka, ale Muggeridge włączył ten „cud” do swojego filmu. Od tego momentu zaczyna się medialna kariera Matki Teresy – od tego też momentu dotacje na

rosnąć. Z drugiej strony trzeba powiedzieć, że Matka Teresa zainspirowała wielu ludzi do działalności dobroczynnej. Chodzi jednak o to, żebyśmy nie rozmawiali wyłącznie o intencjach, ale także o ich realizacji. Pragnienie pomagania i pomaganie ludziom w taki sposób, jaki jest im naprawdę potrzebny, to dwie zupełnie różne rzeczy.

Czy Kościół zareagował jakoś na waszą publikację?

Watykan się do niej jeszcze nie odniósł. Natomiast Kościół w Quebecu opublikował oświadczenie, że choć oczywiście Matka Teresa nie była z pewnością doskonałą, to powinniśmy mieć pełne zaufanie do tego, co robiła, ponieważ w 1979 roku otrzymała Pokojową Nagrodę Nobla.

Czy Kościół będzie musiał zrewidować sprawę beatyfikacji Matki Teresy?

Z powodu naszego artykułu? Nie sędzę. Wszystko, co w nim piszemy, było już wcześniej wiadomo. Więc gdyby te fakty miały jakkolwiek wpłynąć na beatyfikację – nie doszłoby do niej.

**

Prof. Geneviève Chénard jest pracowniczką naukową Wydziału Psychoedukacji na Uniwersytecie w Montrealu, współautorką – wraz z Serge’em Larivée i Carolą Sénéchal – opublikowanego w „Studies in Religion” artykułu *Les côtés ténébreux de Mère Teresa* („Ciemna strona matki Teresy”)

CHARAMSA: KANONIZACJA OKRUCIEŃSTWA

KS. KRZYSZTOF CHARAMSA

BIO

TOMASZ STAWISZYŃSKI | Eseista, publicysta

Absolwent Instytutu Filozofii UW, eseista, publicysta. W latach 2006–2010 prowadził w TVP Kultura "Studio Alternatywne" i współprowadził "Czytelnię". Był m.in. redaktorem działu kultura w "Dzienniku" oraz szefem działu krajowego i działu publicystyki w "Newsweeku". W latach 2013–2015 członek redakcji KrytykaPolityczna.pl W Polskim Radiu RDC prowadził audycję "Niedziela Filozofów, czyli potyczki z życiem". Autor książki "Potyczki z Freudem. Mity, pokusy i pułapki psychoterapii" (2013). Obecnie jest członkiem redakcji Kwartalnika „Przekrój”, a na antenie Radia TOK FM prowadzi m.in. audycje „Godzina Filozofów” i „Kwadrans Filozofa”.

[> zobacz inne artykuły <](#)

CZYTAJ TAKŻE

Pomóż nam wydawać KP Przekaż darowiznę

**ZESPÓŁ DOROSŁYCH
DZIECI POLSKICH
KATOLIKÓW**

ANNA KAPUSTA

**PAPIEŻ PODPISAŁ
DOKUMENTY
WPROWADZAJĄCE
OBOWIĄZEK
ZGŁASZANIA NADUŻYĆ
SEKSUALNYCH W
KOŚCIELE**

AGNIESZKA ZAKRZEWICZ

**MÓWIŁ O MNIE „MÓJ
SERDECZNY...”**

KRZYSZTOF SZEKALSKI

**EPISKOPAT DO
ZWOLNIENIA, POŁOWA
BISKUPÓW DO
WIĘZIENIA**

JAŚ KAPELA

**MORAWIECKI
SFILMOWANY W
„DROGÓWCE”**

GALOPUJĄCY MAJOR

**PŁATEK: KSIĘŻA
POZOSTANĄ BEZKARNI**

JAN SMOLEŃSKI

KOMENTARZE

System komentarzy niedostępny w trybie prywatnym przeglądarki.

3 komentarzy

Dodaj komentarz...

Jacek Tomaszewski

Są domysły, że była matką Tadeusza. Po r

Lubię to! · Odpowiedz · 4 · 11 t

Adam Mucha

Miała pieniądze czy nie miała ciekawe ilu li
czliwosc dobroć ludzka i serce przychodzir

Lubię to! · Odpowiedz · 11 t

Elzbieta Sasiedzka

Trudno uwierzyć ?

Lubię to! · Odpowiedz · 2 t

[Wtyczka komentarzy na Facebooku](#)

KOMENTARZE ARCHIWALNE

Joanna

7 września 2017 o 11:57

“Pracowniczka naukowa”? Co się stało z “pracownicą”...?

[PISZ DLA NAS!](#)

[NEWSLETTER](#)

[REKLAMA NA STRONIE](#)

[REGULAMIN](#)

[COOKIES](#)

copyright: **krytyka polityczna** | partner technologiczny: **Skytechnology.pl**

Pomóż nam wydawać KP Przekaż darowiznę